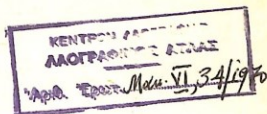

1. B. Beros

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

4-10/12/1969.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ... καὶ τὰς καὶ... ἀσχολοῦνται... ἐν... γεωργίᾳ... εἰς... τὴν... κτηνοτροφίαν... καὶ... τὴν...*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναί*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ... *Δ.κ. ὑφ' ἑαυτῶν... γαιοκτημόνες*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) ... *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;* ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ...

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργαταί, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

... Ἐχρησιμοποιοῦνται... ὑπὸ... ἐλαχίστων (ἀνιχνεύει... ἀνιχνεύει) ἐργάται... ἡ κορὴ καὶ... λαμβάνουν... ὡς... ἐργάται... ἢ... εἰς... εἶδος

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Αἱ... πλεον. ἐπ' ἑαυτῶν... ἀποχ...*

νεαί... Ἐχρησιμοποιοῦν... δούλους (ἡμῶν... ἡρρανοῦ) προερχομένων... ἐκ... ἀποχ...

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νεαὶ τοῦ τόπου πού ἐπηγαίναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *ἡ... αἱ... τοῦ... χερσίν... ἐπὶ... καὶ... δι'... ἐργάται... εἰς... τοῦ... νομοῦ... ἐργάται... ἐργάται... ἐργάται*

β) Ἐπηγαίναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ...

ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... Ναι

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;
 ... *οἱ. ἄ. χροῖ. δέ. κ. ἐλιπαίνοντο. Μόνον. οἱ.*
... κῆ. ποι. ἐλ. η. αὐ. ν. κ. το. δ. δ. ζ. αὐ. γ. ἡ. κ. ἡ. ρ. οῦ.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *Ἰ. Α. 7. 6. 1950*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *το. σ. δ. η. ρ. οῦ. κ. ἄ. ρ. οῦ. ε. ρ. οῦ.*
... χ. ρ. γ. β. κ. ο. η. σ. ε. τ. α. ἡ. η. δ. 1930. κ. κ. αὐ. μ. η. χ. α. ν. ἄ. π. 1950

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... *Μόνον. κ. αὐ. γ. τ. ρ. α. ἐ. χ. ρ. α. β. κ. οἱ. σ. οῦ. ν.*
... τ. α. ... κ. αὐ. ... χ. ρ. γ. β. κ. ο. η. σ. ε. τ. α. ἡ. η. δ. μ. εἰς ὅλα
... τ. α. κ. ρ. γ. β. κ. ο. η. σ. ε. τ. α. ἡ. η. δ. τοῦ. ἄ. ρ. οῦ. ε. ρ. οῦ. ἐ. γ. ἵ. ν. ε. τ. ο. παρὰ
τῶν σ. δ. η. ρ. οῦ. κ. αὐ. γ. τ. ρ. α. ἐ. χ. ρ. α. β. κ. οἱ. σ. οῦ. ν.
 Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *χερσὺν* ... 4. *ἄ. ν. ἰ.* ... 7. 10. *Μαζακλήθρα*
 2. *κ. α. β. κ. ο. η. σ. ε. τ. α. ἡ. η. δ.* 5. *Συρτάρ.* 8.
 3. *ἐ. ν. δ. ρ. ο. ς.* 6. 9.

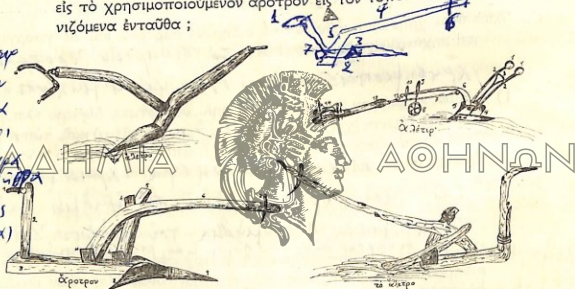
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... *Ἰ. Α. 7. 6. 1950*

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... *Ἰ. Α. 7. 6. 1950*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δέν. ἔχρησι-μοποιεῖται
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ ..? Α.π.δ. 19.50
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Τὸ... ξύλινον... ἄροτρον... κατασκευάζει... οἱ... ἡ...
 οὐ... ἐπιδίδει... καὶ... τοῦ... χωρὶς... ἡ...
 ...οὐ... ἐπὶ... ἡ... μερὰ...
 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

1) Ἀλέφοχερ
 2) Ἐνδρον
 3) Σιλόχαρ
 4) Συρτάρι
 5) Α.π.δ. 19.50
 6) Μηχανή αὐτοῦ
 7) Ζάμπος
 (Σφύνα)

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον(1) καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἀλέφοχερ 6. Συρτάρι 11.
 2. 7. Μηχανή αὐτοῦ 12.
 3. 8. 13.
 4. 9. 14.
 5. Ἐνδρον 10. 15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῶσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Αἰφ. τὴν. ἀροτρίασιν... χωματερῶν. ἰχθυοειδῶν... ἐχρησίσθησαν...
 εἰ. το. το. εἰχθυοειδῶν... χωματερῶν... διὰ τῶν χωματερῶν...
 ... ἀροτρίασιν... πετρωδῶν. ἰχθυοειδῶν... ἐχρησίσθησαν τοῦ

ὕνι

διὰ τῶν χωματερῶν εἰχθυοειδῶν
 (μεῖ ἐξοχὴν ῥαμ-
 γους)

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

...κατασκευασμένης...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

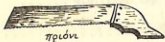

χειρὶ δάκτυλου

κατασκευασμένη

.....

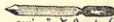
 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....
 ...ξυλοφάϊς.....

πριόνι

ἀρίδι

πριόνι ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

ξυλοφάϊς

(ὕνις)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.

ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι... *Διὰ τὸν ἄροτον ἐχρησιμοποιοῦντο βόες μέχρι 1930 καὶ ἡμίονοι ἀρκούντως*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο... δύο ζῶα διὰ τὸ ὄργωμα, σπανίως ἓν*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

..... *Ναι*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). 1/. *Λοῦρα*

2/. *Ζεύλα*

3/. *Λοῦρα ἐξ ἡμέρας (δραχμῶν)*

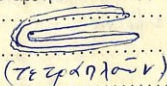
4/. *Λοῦρα*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Δύο ζεύλα καὶ ὁ αὐτὸς δῆ-*

..... *ναται εἰς τὸ κατωτέρω*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Λοῦρα

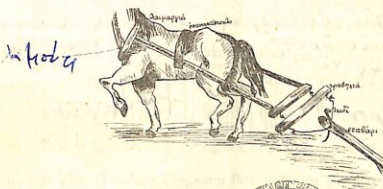

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

.....Ὁς εἰς αὐτὴν.....
.....
.....

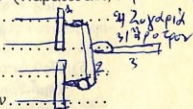

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

.....Ὁ ἰδιοκτῆς τοῦ ἀγροῦ (ἄνδρας).....
.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....Ὁς εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον.....
.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).....

.....Με σχοινί.....Ὁ γεωργὸς.....
.....Ὁ γεωργὸς.....
.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

 ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

.....
 .. *ὄργω. τὸ... σχεδιάγραμμα... εἰς τὰ ἄλλα...
 οἰδοῦν ἄροτρον καὶ εἰς τὸ σχεδιάγραμμα α' ἢ εἰς τὸν ἄροτρον (β' δὲ)*

Παλαιότερον + *+ Νέτερον*

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

..... *εἰσίνετο καὶ γίνεται... σπορίες...*

.....
 Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

..... *μὲ... αὐλακὴν...*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..... *Π.λ.δ.χ.λ.ω.ς*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

.....η καλύτερα... Σχίνοιο... πέντε... οργάνοι...
 ...αυτομάτως... υγιεινά...
 ...Συμφέρει... γίνεται... ένα...
 ...

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφειῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

...ἐν δὲ ἕως δυνάστητι πικραιότερον...

4) Πόσα ὀργάνωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... αὐτὸς ... εἰς ... παρὰ γὰρ γον ... 81

5) Ποια έργα λεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκν εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

.....Μάγιστρος.....ε.....Τοῦ Εὐδ. (Τὰ Ἰατρ.)......

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθάριζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

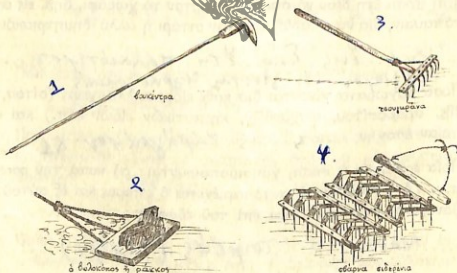
..... *Μ. 1/2* *ῥ. ξ. κ. λ.* ?

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *ναί*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

1. ῥ. ξ. κ. λ.

4. σβάρνισμα ἢ διβόλισμα ... *Ἄνδ. 1950* ... *46. ἐν τ. 1921*

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..... *α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

..... *Δέν... βαρκοῦν... εἰς... τὰ... ὄργωματα...*
..... *π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

..... *Δέν... ἐκαλλιεργοῦντο... ὀσπρία...*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

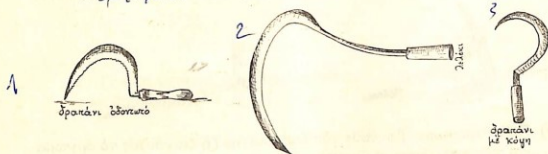
..... *εἰς... τὰ... ἀνέχονται... ὀσπρία...*
καὶ ἄλλως... μὴ καὶ... ἀνέχονται... καὶ... τοιοῦτοι...
τὰ... ὀσπρία... ὀσπρία...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεια θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..Παλιότερον (π.χ. τοῦ 1920) ..τὴν ..δυσμετρίαν
 ..θεωροῦσαν ..τὴν ..αὐτὴν ..καὶ ..εὐμετέραν ..τὴν ..
 ..δρεπάνι ..δυσμετρίαν ..

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

...Ἐργαλεῖα θερισμοῦ ..καὶ ..χρῆσις τοῦ θερισμοῦ ..
 ..ἔργου ..τὸ ..πρὸς ..καὶ ..χρῆσις ..δυσμετρίαν ..
 ..δρεπάνι ..

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ..καὶ ..δρεπάνι

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

..τοῦ ..δρεπάνου ..εἰς ..δυσμετρίαν, ..εὐμετέραν ..
 ..κόσας ..δρεπάνι ..

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

..καὶ ..χειρολαβή ..ἦτο ..κατεσκευασμένη ..
 ..καὶ ..εἰς ..εὐμετέραν ..

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) .. *στ... ε.δ.μ.ρ.χ.θ.ι*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) ... *β.χι*

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... εἰς. ὑψος. λίσσιν. εὐχόμενοι... περὶ του
-
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσαν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... καδμήα αὐλήα
-
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστάς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίεις, πιάσματα, χειριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουσαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... εἰς... σταχίδας... εὐχόμενοι... περὶ του... καδμήα αὐλήα
-
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἑκάστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρός) χωριστά ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Αἰ... καδμήα αὐλήα... περὶ του... καδμήα αὐλήα
-

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... θερίδια

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

... θερίζουν ... ἄνδρες ... καὶ ... γυναῖκες ...
 ... θεριστὰ ... ἀπὸ ... ἄλλων ... τόπων ... δὲν ... ἐρ-
χονται

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκαπής). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή; εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνομαστολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

ἰόχλ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..Ο. Θερμ. μὲς... ἡ. ρ. χ. β. ε... δ. ε. τ. ἔρδν... τ. ἔτ. ἀρ...
 ..τ. μ... ἡ. ἡ. ρ. δ. β. ε. ἡ. ν.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

..Β. α. ρ. χαροποιὰ... θ. ἔρ. β. ε... ν. τ. αἰ. ρ. μ. η. α. κ. α. ι
 ..μ. α. τ. αἰ. ρ. μ. η. α... θ. ἔρ. β. ε... ξ. ε. δ. ἔρ. β. ε... β. ἔ. κ. α. μ. ο. ν. ε. β
 κ. ρ. ι. θ. α. ρ. ι... (τ. η. ε. ν. ἔ. χ. ε. ι. α... Σ. λ. γ. ε. ρ. μ. ο. ν. ε. β. γ.)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶσιμον.

..Κ. α. β. γ. ? Ε. κ. α. σ. τ. η. ν... ἡ. ἡ. ἔρ. α. β... θ. ἔρ. β. ε...
 ..τ. α... ε. σ. α. ἔρ. α. ν... δ. χ. μ. α. ἔ. δ. α. ν. ν... ε. η. ἡ... τ. αἰ. ἔ. δ. α. γ. ο. ν...
 μ. ε... σ. τ. α. χ. υ. ς... δ. τ. α. ε. ρ. ο. ν... κ. α. ι... τ. ἔ. κ. α... π. ρ. ε. ἡ. ν...
 ..τ. αἰ... ε. η. α. μ. ε. ν. η. ς... ἡ. ἡ. ἔρ. α. ν... τ. ο. ν... κ. α. τ. α. β. ε. ρ. ε. ρ. ο. ν...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

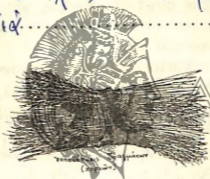
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..τ. ο... δ. ε. μ. α. τ. α. β. η. α... ε. χ. ι. ν. ε. τ. α... τ. ο... ε. σ. π. ε...
 ρ. α. ν... ε. κ. α. σ. τ. η. ν... ἡ. ἡ. ἔρ. α. ν... θ. ἔρ. β. ε...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

[illegible]

620361x

AKAΔHΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρῶνόντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρῶνόντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ζα... δεψατα... θυκεκεν. προσμ. τα... εις...
 εν... μερος... του... α. χρου... ανδ... 137... με
 τας... μεφαιας... των... σταχδαν... εις... τα...
 ... κεν. προν, εις τε... να... προ. φυλασσων. κη.
 και της βροχης και των ζων.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

...σπορῶν...ἐνθυμείται...π.ὅ.τ.ε...ἤρχειται...ἐ.μ.α.μ.ε.ρ-
...ἔνδ...τῶ...π.α.τ.ά.τ.α... (ἡ.α.ε. καλοο.δ.ε.ζ.ρί.α)...
...ἡ...σ.π.ο.ρ.ά...αὐτῶ...ἔ.ν.ε.τ.α...τ.ὸν...φ.ε.θ.ρ.ο.ν...ἤ.ρ.ι.ο.ν

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

...ἡ...ἐ.ξ.ἄ.γ.η...τῶ...σ.κ.ά.ν.η.ν...ἔ.ν.ε.τ.α
...τ.ὸν...ἄ.ρ.ο.τ.ρ.ο.ν...ἢ...σ.χ.ε.τ.ι.κ.ὸν...σ.χ.έ.δ.ι.ο.ν...αὐ.τῶν...
.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

...ὅ.χ.ι...
.....
.....
.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.)......

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
.....
.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... ΜΕΤΕΦΕΡΟΝΤΟ ... Εἰς ... τὸ ... ἀλώνι ...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

... Γ. Ν. Ε. Τ. Δ. ... Ζ. ... Εἰς ... Σωρόν ...
 ... ΜΕΦΑΛΑΣ ... Εἰς ...
 ... Α. ... Ε. ...
 ... Α. ... Ε. ...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

... Α. ... Ε. ...
 ... Ζ. ... Ε. ...
 ... Α. ... Ε. ...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

... Ἐξω ... τοῦ ... χωρίου ...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.... Τὸ... ἀλώνι... ἀν. 548... εἰς... μέν... μέν...
..... εἰς... μέν... μέν...

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

.... Ἀπὸ... 15^{ης}... ἰουλίου... μέχρι... 15^{ης}... Ἀπριλίου...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.... Χωματάλωνο...

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

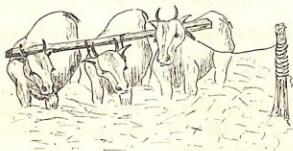
.... καθαρισμός... καὶ... ἐπάλειψις... τοῦ δαπέδου
διὰ... μείγματος... κόπρου... βοῶν... καὶ ἀχύρων
καὶ... πηλὸν... καὶ...

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..... Ἀπὸ... ἰουλίου... ἰουλίου... καὶ...
... καὶ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωῦ ἐξήλιος στῦλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηχερός, στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς ἀρτῶνται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

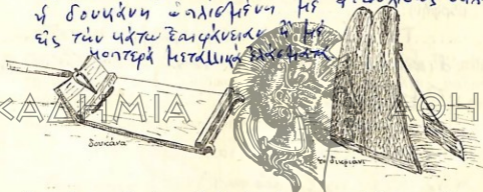
τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

...ἀ.ν...ν.η.γ.ρ.χ.ν...ἐλ.κ.ν.ὀ.σ.α.χ.α.ς...εἰς.τὸ...μ.έ.β.ον
...τὰ...ἐλ.κ.ν.ὀ.δ.ον.τὰ.ζ.ῶ.α...πε.ρι.ε.φ.έ.ρ.ο.ν.τ.α...ε.υ.κ.δ.ε.φ.ε.ρ.α
...ε.β.ς...δ.ε.ρ.φ.α...δ.ι.ά.σ.χ.α.ν.ὀ.σ.α...
...ἐ.ν.μ.ε.ρ.ον...δ...ἐλ.κ.ν.ὀ.σ.α.χ.α.ς.χ.ί.ν.ε.τ.α...μ.έ.β.ον...ἐλ.κ.ν.ὀ.σ.α.χ.α.ς

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-μηχανὴς
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Διὰ τὸν ἄλωνισμόν τοῦ αἵτου ἐκρηγνύεται
ἡ δοκὴν ὠπλισμένη μὲ ἀποσχίδας κυκλικῶς λίθου
εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν ἢ μὲ
κοπτερὰ μεταλλικὰ ἐλαστικά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκίαν, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλώνιζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἄλωνι-
στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλώνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Τὴν...ἐκρηγνύει...καὶ...τὴν...κρίνει...ἐλ.κ.ν.ὀ.δ.ον...διὰ
...τῶν...πο.δ.ῶν...ἀ.ν...τὸν...αἵ.τον...ἐκρηγνύεται
...το...ἡ...δοκίαν...μή.κ.ον...1.50...πε.ρί.με.τρον...μ.έ.τρον
...ε.β.ς...πε.ρί.με.τρον...ἐ.χ.ί.ν.ε.τ.α...π.α.ρ.ά...τ.μ.κ.μ.α.τ.α
...ε.β.ς...πε.ρί.με.τρον...ἐ.χ.ί.ν.ε.τ.α...π.α.ρ.ά...τ.μ.κ.μ.α.τ.α

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Από... πρώτης... μέχρι... του... απογεύματος

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τό... διμρ'α... έχρησι... πο... έ... ..

...διδ... το... χιρ... το... ελ... (α...)

T.E. Lox. h

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχys ;

...Μέ... το... διαρκεί... περίπου... 3... 4... 5... 6...

· υύμλου.. τούς· χυμό· τούς· β· τ· α· χ· υ·ς· (· β· μ· α· ν· μ· π· λ· ο· υ· ς·)

- 14) Ὅτι ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' ἐκέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

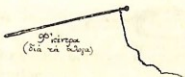
...ἐχρησάμεθα... εἰς... τὴν... ὁδὸν... τὴν...

[illegible]

τὰ ἑορτά 2) τὸ ἡμέτερον διὰ τὰ ἑορτά.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... Μία δ. στρώσει, εἰς τὸν ἤλωνίζετο...
..... καὶ ἡ δούλα ἤμεραν... δέκα εἰχε... ἑξήκοντα τετρακοσίαι.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... Λακίνα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἴδικα του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

..... οἱ... ἴδιοι... αἱ... γεωργαὶ... μετ' ἑξήκοντα...
... τῶν... ζῶν... ἐν... δέκα... ἑξήκοντα... ζῶν... ἑκατὶ...
... ἑκατὶ... ἑκατὶ... ἑκατὶ... (ἑκατὶ...)

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... τὰ... ρεβύθια... καὶ... τὰ... φαβόκια... τὰ...
... καὶ ἑκατὶ... Πάλας... δέκα... ἑκατὶ... ἑκατὶ...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

... οὐ... καὶ ἑκατὶ... ἑκατὶ... ἑκατὶ... καὶ ἑκατὶ...
... καὶ ἑκατὶ... καὶ ἑκατὶ... καὶ ἑκατὶ... καὶ ἑκατὶ...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

... φάσκαλιν, ρεβιθίων... ~~κα~~

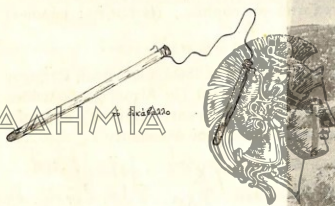

κοπάνος τροχονόμος

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ ὅρου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

..... μόνον... ἑαυτῶν... μελῶν... τῆς οἰκογενείας...
... χερσὶν... ..

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

..... τὸ... σταχυνισμὸν... ἀνέβλεπε... μὲν...
..... εἰς τὸν... χωρισμὸν... τοῦ καρποῦ...
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

..... τοῦ...
.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

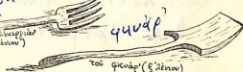
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

..... οἱ... ἀλωνισμένους... ἐτάχυν... ἐλέγχοντο... λειῶμα...
..... ἐσωρεύοντο... μὲ... ξυλακίδα...
.....

Ξυλακίδα

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

...ὦ...εὐχαριστῶ μενος...σωρὸς...ἐχθρ...εὐχρημα
...ἔπειτα...καὶ...ἐκαρφύκετο...μετ'...ἐκ.
...ἔσχατο...διὰ...ἐκχωρίσθη...τὸ...ἐκχωρήσας.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...μετ'...καρπολοῖ...καὶ...ἐπὶ...ἐκχωρήσας...
...ἀπὸ...τὸ...ἐκχωρήσας...ἐκ...ἐκχωρήσας?

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...ἄνδρας...καὶ...γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...κόντυλοι, ἐκείνη...τὰ χονδρὰ τεμάχια...
...ὦ...καρπὸς...καὶ...τὸ...ἐκχωρίσθη...
...μετ'...δριφάν?

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

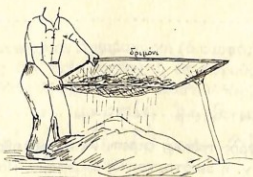
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..... με δριμόνι' δριμόνι καὶ
..... λαμκρέναι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

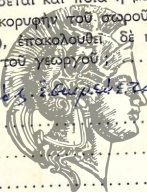
νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργού ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

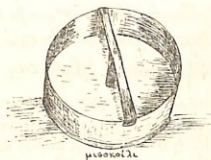

- 8) Ἄλλὰ ἐθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

...κατεβάλετο... ὡς... δευτέρα... εἰς... τὸν...
 ...Ζα. μη. τι. ν. ... Η... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ... ἐχ. ἡ. ν. ε. τ. ο. ... ἡ...
 ... κ. ἡ. οὐ. τ. λ. α. ...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἐλκωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρο τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

... εἰς... τὸ... ἄλωνι... εἰς... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ...
 ... κατεβάλετο ...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

... οὐ... ἀφ. ἡ. ἡ. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ...
 ... τ. ἡ. ... ἡ. ἡ. ... εἰς... ἡ. ἡ. ...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ὡς... ἄχουρον... ἡ. η. ε. δ. η. μελέετο. εἰς
 ... τὸν... ἄχουρον... παρὰ... τὸ... ἄλωνα... ἐν τῷ... ἄχουρον να
 ... ἡ... χίτων... ..

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἄλωνισμα ; ...

ἡ... διαλογὴ τοῦ... σπόρου... ἐγίνετο... μετὰ
 τοῦ... 1925... πρὸ... τοῦ... σπορέου... ἡ... τοῦ
 ... καλυτέρους... ἑτάχους... ἐκ μερὸν... δύνεται μετὰ
 τὸ ἄλωνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ...

κατὰ τὴν... διαλογὴν... τοῦ... σπόρου... ἐγίνετο
 ὡς... σπορέου... μετὰ... κατασκευ... πλέγμα... ἐκ... στα
 καὶ ἀναρτᾶται ἐπὶ τῆς θύρας τῆς οἰκίας
 Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς... ποὺ φυλάσσεται.

πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ὡς... 1925... χ. τ. ε. κ. ... καὶ... ἐκ... μετὰ... μετὰ... τῶν... ν. δ. σ
 εἰσοδείας

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... παραμονὴ... Χ. ρ. ι. β. του... ἐν... ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

... τὴν... 23^{ην}... δεκεμβρίου... καὶ... ὥραν...
 ... 12^{ην}... βραδυνὴν... εἰς... τῶν... πλατεῖαν
 ... τοῦ... χωρίου...

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

..... οἱ οὐδὲ γὰρ εἰ... συνήθως... παλαιά... ὁ μαζὶ
... μολίς... εὐφραν... ἡ... διδεδυγμένη... βραδυὰ... εἰρήνη

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους;.....

..... οἱ... μαζιγαί... τοῦ... ἀμφοτέρωθεν... ἐκλείου

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... τὰ... ἐλεύθερα... ἀπαχύνονται... (τὴν ἀρχὴν
... καὶ... ἐκβάλλονται)... ἐν τῇ συγκέντρωσιν... οἱ... μαζι-
... τὰ... τὸν... ἀνατρεφόμενα... τὸν... ἀπὸ... ἐκλείου
... καὶ... μετὰ... εἰς... τὰ... ἀπὸ... διὰ τὴν
... συλλογὴν... ὑδραὶν

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχκαί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

..... Κόλυντα - Κόλυντα... καὶ ὁ... χριστός
... γεννιέται... εἰς... ἡ... παρὰ... τοῦ... ἀνταγῆς
... εἰς... εὐδελύκρον... τὸ... χαρὶς... καὶ ἀφῆται
... εἰς... χορῶν... (Αἱ... προετοιμασίαι... κραυγῶν)

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... κ.έ.δ.ρ.α

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

... ὁ χι.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ἡ ἀντίστασις... τὴν... περὶ... καὶ φωνάζον...
 ὁ λαὸς... μαζὶ... ἀκούοντα... ἀκούοντα... ἡ δὲ...
 ὁ λαὸς... ἀκούοντα... ἀκούοντα... ἀκούοντα...
 ὁ λαὸς... ἀκούοντα... ἀκούοντα... ἀκούοντα...
 ὁ λαὸς... ἀκούοντα... ἀκούοντα... ἀκούοντα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἰεθιμα φυτιάς ἡμαθίης.

Εἰσαγωγή

Ἡ φυτιὰ κείται ἐς τὰς ἀνατολικὰς
ηλιτὺς τοῦ Βερμίου εἰς υπερῥαχίον
ὕψος 450 μέτρων.

Συνδέεται μετὰ τῇ πόλεως Βεροίας δι'
ἡμαθιτῶ, ὁδοῦ <16> χιλιομέτρων.

Ἀριθμεῖ ζωὴν πολλὴν διώνων.

Ἡ μοῦδα τῶν ἑξέμηνου καὶ ὑπερανάξι-
ως τῶν ευφρεσίων τῶν εἰς τὸ ὁλοκαί-
τωμα τῶν Νεοτόμων.

Οἱ κάτοικοι τῆς εἰναι γυνήσιοι Ἕλληνες
καὶ διετύρηνται μέχρι ἑξέμηνον τὰ Ἕλληνα
καὶ ἑθνη καὶ ἑθιμα ὑπόθετα.

Τὸ παλαιὸν τῆς ὀνόμα ἦτο "Τόρ-
νοβον" ἐν τοῦ μέλανος οἴνου τὸν
ὀνοσιον παρῶχι.

Σήμερον οἱ κάτοικοι τῆς ἀποχρῶνται
εἰς τὴν ὑλοτομίαν, γεωργίαν καὶ κτηνο-
τροφίαν. Ἀρ' ἂν μελὸς ὑπερκατεστάθηναι
μέ ὀπωρογόνων δένδρων (κεράσια καὶ
μηλιά).

Ὁ πληθυσμὸς τῆς φθίνει ὑπὸ ἔτους

Εἰς ἔτος, ἄρχῃ διακροῦν τῶν κατόχων
εἰς τὴν βέβαιον.

Ὁ πληθυντικὸς τῆς καταλογίζεται αἰφύ-
ρον εἰς 950 περίπου κατόχους.

1. Ἡ ἐθιμικὰ κατὰ τὴν ἐμπορὴν

Ἡ ἐμπορὴ ἀρχίζει καὶ τῶν πρώτων
βροχῶν τοῦ φθινοπώρου καὶ ἐνεργετοῦ
τὸ πρῶτον Νοεμβρίου, δι' ὃ καὶ τὰ ἔσοδα
ἢ εἰσόδια τῆς ἀνερχομένης θεοτόμου, πάλιν γὰρ
ἐξεσπαρίζεσθαι ἀρχεται.

Τὸ ἄρχημικὸν ἐγγίνετο περὶ βόδια καὶ
μετὰ τοῦτον ἄροτρον χωρὶς καὶ χωρίζεται
ὁ ἀγρός εἰς <<εσπαρίζεσθαι>. Ἀπὸ τοῦ 1930
περίπου εἰσάχθη τὸ αἰθροῦν ἄροτρον (πλῆ-
θος), ὅπως ἐσώρευτο καὶ ἔκρηται ἢ ἀφαιρῶνται
καὶ ὁ ἀγρός ἐχωρίζετο εἰς <<εσπαρίζεσθαι>.

Τῶν πρώτων ἡμέρῶν τῆς ἐμπορᾶς ἔδιδον
εἰς τὸ πᾶσι (τοὺς βᾶ) μίαν δηνάρην καὶ
ἔρριπτον ἐντὸς αὐτῆς ἓνα ρόδι, ὑψηλὰ
ἡλιασμένον, καὶ ἓνα σκόρπον, διὰ καὶ ἐκλογί-
σθαι ὁ θεὸς τὰ σακρά καὶ ἀνοδύσας πολ-
λά πλάστον καρπὸν ὡς τὸ ρόδι. Τίποτε δὲ
ἐσπένθη τὴν ἡμέραν ἐκείνην.
Ὁ σάκος ἐρρίπτετο <<παραχτὰ>

2. Ἔστι μὲν κατὰ τὸν περιφρόν.

τὸ περιφρόν, ἤρχισε ἀπὸ τῆς 25^{ης} ἰουλίου
περίπου.

κατὰ τὸν περιφρόν τὸ χεῖρ ἐρμυέ-
νετο. ἔλαμβάνον μέρος εἰς τὸν περιφρόν
ἔλα τὰ φίλη τῆς θυογενείας.

πολλὰ μὲν ἔβοῦθον καὶ συγγενικά πρό-
σωπα ἄνευ ἡφαιβῆς, μετὰ χεῖρ (ὡς
τὸν ἄνθρωπον καὶ βοῦθισον καὶ συγγενὸς τὰ βου-
θιστὰ πρόσωπα, ὅταν ὁ ἄνθρωπος τῶν ?
δικῶν τῶν ἄλλων ἀρριφύσῃ)

ἔδιδον μετὰ ἄλλους ἰσοκράτους. τὸ αὖ
πρόσωπα συνεκέντρουσαν τὰ ^{ἰσοκράτους} ~~ἰσοκράτους~~ (χεῖρες)
εἰς μεγάλα δεμάτια καὶ ὁ πλέον ἱκανὸς
τὰ ἔδιδε μετὰ δεμάτιον (στὰ χεῖρας ὑψηλοί)
τῆς δουλείας ὀρχήνον, τὸ δὲ πρῶτον ἐνοφά-
ζετο σπέρμα.

τὸ πρῶτον δεμάτιον ἔμενε ὀρθιον μετὰ
χρὶ τῆς πρῆλως τῆς ἄλλης ἐμέρας.

πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐν τῷ ἄγρῳ ἔ-
μειναν ἐνὰ σταυρὸν μετὰ σταυρὸν περι-
φρόνους. τῶν ἄλλων ἐμέρας ἐδεματοποι-
οῦν τοὺς ἐκχυματίζοντας τὸν σταυρὸν
σταυρὸν καὶ ἐκχυματίζον νέον σταυρὸν.

ρὸν μὲ τοὺς στάχυν τοὺς ὁλοτοὺς
ἐξέρχον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως. Ἐν τῷ
ἄρῳ

3. Ἡ θύρα κατὰ τὸν Ἀλκωνισμὸν

τὰ δεξιὰ συνενεργούνοντο μὲ
ἡμίονους ἢ ἵππους εἰς τὸ ἄλωνα, τὸ ὅ-
που ἐκρίβητο πλεονάζον τοῦ χωρίου εἰς
ὅσον ὅπου ἔκκειν ἰσχυρὸς ἄνεμος.

Πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ Ἀλκωνισμοῦ, ἐκ-
κρίβητο τὸ ἄλωνα ἀσπίγεται μὲ κό-
πον τοῦν, ἐκκρίβητο μὲ ἄχρον
καὶ ἐκκρίβητο μὲ ἄλωνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἔκκειν ἐκκρίβητο μὲ στάχυν
(50-80 δεξιά), ἐκκρίβητο δύο ἵπποι
ἢ ἡμίονοι καὶ περιφέροντο μὲ εἰς
τὸ ἄλωνα ὄντες τὴν δουλειάν (ἐκκρίβητο
καὶ μὲ μύκους καὶ μὲ μύκους περίου
γέρουσαν εἰς τὴν κατὰ τὴν ἐναρξέως
ἀρχαίους λίθους ἢ μεταλλικὰς λί-
θους).

Μετὰ τὴν ἐκκρίβητον δεξιὰν ὁ Ἀλκων-
ισμὸς καὶ ἐκκρίβητο τὸ ἄλωνα (ἀλωνα)
μὲ τὴν δουλειάν διὰ τὸν. Ἐκκρίβη-
το ὁ Ἀλκωνισμὸς μέχρι

των ἀποχωματικῶν ἔργων.

Πρὸς ἀποχωρίσθαι τοῦ οἴτου ἀπὸ
τῶν ἀχέρων συνευεντρύνετο τὸ ἄλαν
(λατομία) εἰς ἐπιμήκη σωρὸν, ὁμομαδὸς
μενὸν λαμνί. Τῆς βραδυκῆς εἰρας, μετὰ
τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου ἐλιχνίζετο μετὰ
καρπολόγῳ (παλαμνοῦ γυνάρια μετὰ
<5> δακτύλους). Ἐπειδὴ ὁ οἶτος περιεῖ-
χεν ὑδρὸν ὀλίγον ἄχυρον ἐλιχνίζετο
ἐν νύκτι μετὰ «ψυγάρια»

Τὸ χόνδρον ἄχυρον τὸ ἀποτὰ περιεῖχον
εἰς τὸν οἶτον (ὑδρὸς λα) ἐμετακινεῖτο
μετὰ σερματικῶν καὶ μετὰ ληκῶν «δουρὺ-
νι» τὰς θρωίνης εἰρας ἤρχετο ὁ Ζάφρη-
της καὶ ἐσέπραττε τοὺς φάρους, ἔχον
ἐπελόγιζε τὴν ποσότητα τοῦ ἄλανιδέν-
τος οἴτου, μετρῶν τὴν περιφέρειαν
καὶ τὸ ὕψος τοῦ σχηματιζομένου
κώνου τοῦ σωρῶ.

Μοιναῖς μετρήσας ἔχον τὴν «κυρί-
ναν» 60 οὐκάδας καὶ τὴν κοῦτζλαν 12 οὐκάδας.
4. Ἐδίμα κατὰ τὰς πυρᾶς

Τὴν παρὰ μόνῃ τῶν χριστοῦ γένων
ἀνάπτεται φωτὰ εἰς τὴν ἡδαιάν τοῦ

χωριού με υέδρα, τὰ ὁποῖα συγκεντρώνουν οἱ μαθηταὶ τοῦ Διευθυντοῦ ἔχουσιν τὴν φωτιὰν εἰς τὰς θέρμανσιν τοῦ γεννώμενου ζωτήρα τοῦ κόβου. Μὲ τὸ ἀναμίχρα τῇ φωτὶ ἀρχίζου τὰ κάλαυτα. Δὲν ψάλλου διὰ τὰ προλαβόντα καὶ περιέλαβον ὅλα τὰ ὁποῖα τοῦ χωριοῦ. Εἰς ἑκάστον οἰκίαν φωνάζουσι «Κόβουτα, κόβουτα καὶ ὁ χριστὸς γεννιέται».

Παλαιότερα ἐπὶ τὰς μαζοποιήσας πικρὰ καὶ εἰς τὴν ἀνδρομυκίαν καὶ τὸ ἑσπέρων τοῦτο ἔχει ἀποβρονθή.

Εἰς τὴν πυρὰν τὴν ἀποδρεῖ, ἔχουσιν πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἔδουτες : « ποῖος μαρτεῖ καὶ ὁ χορεύει τὰ ποδάριά του νὰ πέσουν κ.λ.π. »

Τότος Αντώνιος τοῦ Ἀργυρίου, διδ' ἀκούας

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 1-10 Δε. μεμβρίου 1969)